

Reformy a vznik opozice na Taiwanu

Počátky demokratizace Taiwanu byly vyústěním souběhu několika okolností. Byli jimi:

1. **neúspěchy v zahraniční politice (vyloučení TW z OSN, normalizace americko-čínských vztahů, 1979 vypověděly USA diplomatické styky s TW a skončila platnost dokumentu o vojenské spolupráci a následná mezinárodní izolace TW)**- za to KMT velmi kritizován
2. **snahou neztratit podporu Západu** - KMT pod drobnohledem USA i mezinárodních organizací (např. Amnesty International), nemohli zas tak moc potlačovat opozici
3. **nástupem nové generace, která se neidentifikovala se starou generací KMT (nové generaci byla myšlenka návratu na pevninu cizí)** – nová generace se dostávala na důležité posty díky **doplňkovým volbám** *celkem 7, byly vypsány na místa zastupitelů zvolených v letech 47 a 48, kteří už nemohli zastávat svou fci (díky těmto volbám se nemuseli rozpustit volené orgány, které podle ústavy zastupovaly celou Čínu), zástupci zvolení do Národního shromáždění a legislativního dvora v letech 47 a 48 měli doživotní mandát
4. **potřebou odlišit se od pevninské Číny (která často šokovala svými kroky svět, např. kulturní revolucí, velkým skokem atd.)** – TW se označoval jako „Free China“, ta nekomunistická, demokratičtější
5. **snahou zajistit suroviny a odbyt zboží**
6. **zvýšení všeobecné vzdělanosti** – mnoho studentů získalo titul v USA, kde se seznámili s ideály demokracie – z těchto studentů vznikla budoucí polit. opozice
7. **rodilí Taiwanci se dříve nemohli uplatnit ve vysoké politice, takže podnikali, vznikla střední třída** (mimo dosah KMT), mohli podporovat a financovat demokratizaci, byli často členy opozice a mezinárod. organizací, takže je KMT nemohl nějak potlačit

Jiang Jinguo (Chiang Ching-kuo)

Další vývoj na TW ovlivnil Čankajškův syn Jiang Jinguo. V roce 1975 zemřel Čankajšek a jeho syn byl po něm jednomyslně zvolen předsedou ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KUOMINTANGU. V roce 1978 byl Jiang Jinguo zvolen i prezidentem a zastával obě nejvyšší funkce až do své smrti v roce 1988. Za Jiang Jinguo došlo k důležité reformě uvnitř strany - zasadil se o obsazování pozic mladou generací a rodilými Taiwanci (ti dříve nesměli zastávat vysoké posty v politice).

Jiang Jinguovi se podařilo rozproudit diskusi o změnách na TW, které se účastnili reformní politici, akademici a mladí lidé.

V roce 1983 vznikla první organizace bezpartijních politiků nazvaná Asociace taiwanských bezpartijních pro výzkum veřejné politiky, která ale měla znaky politické strany. Zakládání stran bylo v té době zakázáno a vláda požadovala zrušení této organizace. Na stranu asociace se postavil právě Jiang Jinguo. Asociace nebyla ani zrušena ani legalizována. Další organizací byla Taiwanská organizace za dodržování lidských práv - shromažďovala důkazy o porušování lidských práv na TW. Postupně vznikala další občanská sdružení a působily zde mezinárodní organizace, které nemohl KMT kontrolovat ani zakázat.

Už v září 1986 svolali bezpartijní politici shromáždění v Taipei (oficiálně zasedání Rotary Clubu), poté bylo prohlášeno za zakládající sjezd nové politické strany. Strana byla nazvána Demokratickou

pokrokovou stranou (v AJ zkratka DPP). V listopadu 1986 sjezd, na kterém přijali program. Chtěli hlavně: členství TW v OSN, nezávislost TW, demokratické reformy včetně přímé volby prezidenta, požadovali reformu volebního zákona (kritizovali hlavně absurdní privilegia starců, kteří byli „zvoleni“ ještě na pevnině a zabírali místa nové generaci), zrušení výjimečného stavu, záruka občanských svobod a zlepšení životního prostředí. V době listopadového sjezdu měla už strana 12 000 členů.

V roce 1986 vznikla z iniciativy Jiang Jinggua komise pro posouzení možnosti zrušení výjimečného stavu. Výjimečný stav byl nakonec zrušen k 15. červenci 1987.

Nový bezpečnostní zákon, který nahradil výjimečný stav, znamenal uvolnění vnitropolitické atmosféry. Došlo k propouštění politických vězňů, státní bezpečnost přestala sledovat vybrané skupiny, civilní osoby souzeny ne u vojenských soudů, ale u civilních soudů, povoleno vydávání tiskovin sympatizujících s politickou opozicí atd. Vedle nového zákona ale stále ještě platily „Dodatky k ústavě“, které dávaly prezidentu zvláštní pravomoci (to kritizovala opozice).

V roce 1986 byl již Jiang Jinguo vážně nemocen a v lednu 1988 zemřel. K jeho reformním skutkům patří i rozhodnutí ukončit vládu dynastie rodiny Jiang. I když žil jeho mladší bratr Jiang Weiguo a jeho synové, tak se rozhodl určit jako svého nástupce **rodilého Taiwance** - Li Denghuie.

Li Denghui (Lee Teng-hui)

– označován jako „taiwanský otec demokracie“, klíčová osobnost v procesu demokratizace

Li Denghui se ujal po smrti Jiang Jinggua prozatímně funkce předsedy Ústředního výboru KMT. Na XIII. sjezdu KMT v roce 1988 byl Li Denghui zvolen řádným předsedou a ve volbách v březnu 1990 řádným prezidentem. Li Denghui studoval agronomii na univerzitě v Taipei, v japonském Kjótu a v USA na univerzitě v Iowě. Po obhajobě doktorátu na Cornell University v USA se vrátil TW a přednášel na univerzitách v Taipei. Také začal pracovat v taiwansko-americké komisi expertů pro rozvoj zemědělství. V roce 1971 vypracoval kritickou zprávu o problémech taiwanského zemědělství, která zapůsobila na Jiang Jinguo, který Denghuie přizval do své vlády jako nejmladšího ministra. V roce 1978 se Li stal starostou Taipei a v roce 1981 guvernérem Taiwanu. Později se vrátil zase do vlády, kde zastával funkci viceprezidenta až do smrti Jiang Jinggua. Li je moderní technokrat, který se zajímá i o humanitní vědy, zná několik jazyků a věnuje se i literárním překladům. Li Denghui je klíčovou osobností v procesu demokratizace TW.

XIII. sjezd KMT

Jak jsem již říkala v červenci 1988 se konal XIII. sjezd KMT, kde byl jednohlasně Li Denghui zvolen předsedou. Také byla zvolena více než polovina nových členů ÚV, což vedlo k jeho omlazení. Ve stálém výboru zasedalo 12 nových členů. Poprvé se stala členkou stálého výboru KMT žena – Guo Wangrong (ministrině financí). Zajímavostí je, že v červnu 1989 jela do Pekingu na zasedání Asijské rozvojové banky (jako 1. vysoký funkcionář KMT navštívila ČLR). A shodou okolností se stala nevídaným svědkem Tiananmenského masakru.

HI. výsledkem XIII. sjezdu byl dokument Stranická platforma, ve kterém se KMT zavazuje podporovat politické reformy, navazování kontaktů i se zeměmi, které udržují diplom styky s ČLR (výsledkem toho bylo i zřízení Taiwanské hospodářské a kulturní kanceláře v Praze). V dokumentu byla i kapitola týkající se vztahu k ČLR (podpora krajanů na pevnině a jejich boje za demokracii). I po roce 1988 zůstal KMT nejsilnější politickou stranou, i když se vzdal monopolu moci.

Jiang Jinguo reagoval na návrhy sjednocení ze strany ČLR pasivně. Obrat nastal po XIII. sjezdu KMT, nové vedení KMT se rozhodlo opustit dosavadní pasivní politiku ve vztahu k pevnině a jmenovalo vládní komisi pro styk s pevninou, jejímž úkolem bylo monitorovat a studovat situaci na pevnině a provádět praktickou politiku ve vztahu k pevnině, která přinese prospěch TW. Lepší vztahy a vzájemná spolupráce.

Rok 1988

Koncem roku 1988 zrušila taipeiská vláda prakticky všechna omezení týkající se přejezdu přes Taiwanskou úžinu, takže více méně všichni občané Čínské republiky mohli navštívit ČLR. Taiwan mohou od té doby navštívit všichni obyvatelé ČLR, kterým to dovolí pevninský vláda.

Pro liberalizaci vnitropolitické scény byly po zrušení stanného práva podstatné další změny. V roce 1988 byl přijat nový tiskový zákon, který rozšířil možnosti registrace nových periodik a uvolnil restriktce na povolený rozsah stránek. Tentýž rok byl vydán také nový zákon o právu na shromažďování legalizující veřejné demonstrace, které byly v době stanného práva nezákonné.

Rok 1989

V roce 1989 následovaly další zákony otevírající možnost účasti více politických stran ve volbách a stanovující náležitosti jejich registrace a jejich povoleného prostoru pro volební kampaně (např. Zákon o občanských organizacích).

V reakci na tiananmanský masakr vydala v červenci 1989 taipeiská vláda cestovní pasy všem studentům a profesorům, kteří byli toho času v zahraničí a na protest proti událostem na Tiananmenu se odmítli vrátit do ČLR. Azyl na TW dostali všichni aktivisté studentského hnutí 1989, kteří o něj požádali. Nehledě na slovní přestřelku podporovaly obě strany rozvoj obchodní výměny. Obchodní obrat mezi ostrovem a pevninou od r. 1983 do r. 1991 rostl v průměru o 38,5 % ročně. Taiwan exportoval na pevninu: textil, výrobky z umělých hmot, strojírenské zařízení a importoval: byliny, kůže, mražené ryby, cigarety. Kromě obchodní spolupráce se rozvíjela i spolupráce kulturní. Dříve se umělci setkávali na mezinárodních festivalech či soutěžích ve třetích zemích, ale od r. 1989 probíhala již přímá kulturní výměna.

1. 1991 odvolání „Dodatků k ústavě platných po dobu komunistické rebelie“ (Lee Deng Hui - KMT)

- Prezident Lee se vzdává speciálních pravomocí, které měl prezident za dob stanného práva, které mu dávaly moc diktátora

- To vše za odporu části KMT

- Znamenalo to ukončení formálního válečného stavu s Čínou → nepřímé uznání legitimacy komunistické strany na pevninské Číně

- Tento krok otevřel cestu k vnitřním politickým demokratickým reformám

- Nastala potřeba ústavních reforem, vývoj dále určí, jestli se TW posune směrem k prezidentskému nebo parlamentnímu systému → Lee zavedl reformy, které řeší vztah prezidenta, premiéra a parlamentu + jejich pravomoci

- Reformy, kt. provedl spíše nahrávaly do moci prezidentovi:

- *Rada pro národní bezpečnost*: ponecháno prezidentovi , rozhodl o tom legislativní dvůr (spadá do sféry exekutivy, pozůstatek z dob vojenské diktatury)
- Část KMT kritizuje Leeho za diktátorské sklony a spatřuje v jeho chování nebezpečí pro další směřování strany.
- Většina KMT se ale víc shoduje s opoziční DPS: prosadila takové změny, kt. umožňují prezidentovi volit předsedu vlády bez souhlasu parlamentu, rozpustit parlament a vyhlásit nové volby.
- **pravomoc parlamentu: vyhlásit nedůvěru předsedovi vlády a sesadit ho z fce, přehlasování prezidenta zamítnutí rozpočtu prostou většinou, pravomoc vést X prez. odvolací řízení**
- tímto se moc vůči prezidentovi vyvážila
- *stále ale koncentrace moci v rukách hlavy státu*
- Lee: chová se jako moderní, vzdělaný politik, čímž si získává popularitu; za jeho působení se prosadila v politice řada žen a rodilých TW
- nevyhýbá se choulostivým tématům: omluva obětem za incident z 28.2.1947 za vlády guvernéra Che'en I a omluva pozůstalým obětí *incident 228, kdy KMT režim krvavě potlačil protestující proti vládě, oběti 10-30 000, Lee toto téma jako první politik otevřel, předtím bylo tabu; dnes se 28/02 slaví jako Národní den míru (peace memorial day), spousta památníků atd.

2. 1992 odstoupení vlády jedné frakce KMT -> vznik Nové strany

- tyto změny, které nastaly po tom, co do úřadu nastoupil Lee (legislativní změny, přímé volby, ...) vytvořili prostor pro soutěž elit

- frakce strany která od počátku nepodporovala Leeho odstoupení od tradiční realistické politiky vůči Číně, se rozhodla stranu opustit

- tato frakce potom vystupuje jako Nová strana (NS)

- této frakci se nelíbilo, že Lee není proti separatismu, má diktátorské sklony a že opustil tradiční politiku KMT (Xrežimu na pevnině) a proto se odštěpili, v r.1992 také odstoupení premiéra Hau, kt. reprezentoval toto konzervativní křídlo

- konzervativní opozice vůči KMT, kritika *korupce a separatismu* (což je politika DPS), jméno inspirované japonskou novou stranou

- jádro tvoří bývalí významní poslanci KMT, ze začátku tak oslabení KMT

- součást pan-modré koalice

- snaží se KMT odlákat voliče (občasné volení s DPS X KMT, aby oslabili pozici) nicméně se jim to moc nepovedlo

3. Klíčové reformy : 12+13

- klíčové reformy ze Leeho: přímá volba prezidenta+rekonstrukce národního shromáždění

4. Rekonstrukce Národního shromáždění

- NS: pod tlakem veřejnosti, nakonec kvůli požadavku DPS neodvratitelná reformace, kt. si samo odsouhlasilo → zvoleno tedy druhé NS

- obsazení mandátů lidmi co tam byli od konce 40.let, bylo nutné zastoupení lidí, kteří by reprezentovali současný Taiwan (ti co tam byli doteď tak byli většinou ještě přeběhlíci z Číny, chtěli tam dosadit současné mladé politiky, ideálně co se už narodili na TW)
- původně NS jmenovalo prezidenta a viceprezidenta → zrušeno
- systém přímých voleb do obou parlamentních komor
- snížen počet členů a délka funkčního období (6 → 4 roky)
- řada pravomocí přenesena na Legislativní dvůr; NS má změny ústavy, pravomoc odvolání prezidenta a změny hranic
- proti novému NS řada kritiky: "Kongres 10 000let", studentské protesty, atd.... → a proto v r.2000 pozastavena fce

5. Systém vlády : Legislativní dvůr – Národní shromáždění – Kontrolní dvůr

- 3 volené legislativní sbory: LD, NS a kontrolní dvůr

- **LD ("Legislative Yuan, parlament")**: Je nejvyšším legislativním orgánem ve státě. Kontroluje státní rozpočet, projednává a schvaluje vyhlášení či zrušení výjimečného stavu, doplňky k ústavě a ústavní zákony, soudí spory mezi ústřední a místní vládou.

- Do roku 1991 byly opoziční politické strany formálně ilegální. Nicméně v 70. letech kandidáti do legislativního dvora zformovali **Hnutí Dangwai** (tj. nezávislí, doslova mimo stranu) a od roku 1985 začali tito kandidáti vystupovat pod hlavičkou **Demokratické pokrokové strany**.

-NS: Podle ustanovení neměnit státní systém během komunistické rebelie Národní shromáždění nebylo možné rozpustit, ani vyhlásit nové volby, dokud Čínská republika opět nezíská ztracené území na pevnině.

V 80. a 90. letech byly jeho pravomoci postupně převedeny na **legislativní dvůr**. Úplně zrušeno bylo v roce 2005.

- Kvůli rozhodnutí **justičního dvora** zůstali členové Národního shromáždění zvolení v roce 1947 ve funkci až do roku 1991, kdy bylo zvoleno druhé Národní shromáždění.
- Národní shromáždění původně jmenovalo prezidenta a viceprezidenta **Čínské republiky**. To a mnoho dalších pravomocí bylo převedeno na **legislativní dvůr**.
- V roce 1991 byla schválena nová ústava, se kterou přišly námitky proti nové formě shromáždění, které se vlastně stalo trvalým ústavním shromážděním a kritiky bylo posměšně nazýváno jako Shromáždění deseti tisíc let (萬年國會, Wànnián guóhuì)
- V roce 2000 bylo nakonec Národní shromáždění pozastaveno.
- v r.2005 zrušeno

- **KD** Jedná se o monitorovací agenturu, která kontroluje zbylé (čtyři) dvory vlády. Může být přirovnán k Soudnímu dvoru Evropské unie nebo Kanceláři zodpovědnosti Spojených států.

- změnou ústavního zákona změněn na semi-soudní orgán v r.93, od r.97 pozbyl pravomoci odvolání prezidenta a viceprezidenta; členové jmenováni do fce prezidentem se souhlasem NS na 6 let

- **Moc a odpovědnost:** Šetření úředníků, udělování důtek, dozor a audit, vznášení obvinění, příjem peticí a stížností na úředníky, dohled na zkoušky potencionálních státních úředníků ve **zkušebním dvoře**, návrhy opatření náprav problémů **výkonného dvora**, ochrana lidských práv, atd.

- v současné době 5 dvorů vlády

6. Přímá volba prezidenta od r. 1996

- v r.1996 zavedení přímé volby prezidenta; KMT věřila v silnou podporu Leeho, kt. skutečně volby v r.96 vyhrál, ale v r.2000 zvolen kandidát z opozice

- přímá volba prezidenta = posílení mandátu + demokratická volba → vyjádření kolektivní identity Taiwanu a odlišnosti od pevninské Číny a vlády na ní

- prosazení přímé volby jako důsledek vlivu hlavního proudu KMT kolem Leeho a DPS; *je klíčovým faktorem v završení demokratizace TW společnosti v 90. letech*

- Za Národní stranu kandidoval její předseda a úřadující prezident, Lee Teng-hui, a na viceprezidenta Lien Chan.

- Za Demokratickou pokrokovou stranu kandidoval Peng Ming-min, známý disident, a Frank Hsieh jako jeho potenciální viceprezident.

- Hlavní body prezidentského kandidáta za Demokratickou pokrokovou stranu se týkaly odmítnutí hospodářské spolupráce s **Čínskou lidovou republikou** pokud ČLR neuzná **Taiwan** jako rovnocenného partnera. Zastával názor, že Taiwan je de facto samostatným státem, proto jen zůstává vyhlásit formální nezávislost.

- Obě dvě dvojice nezávislých kandidátů stály proti separatistickému programu Peng Ming-mina, kritizovaly Lee Teng-huie za pro-taiwanský přístup a zároveň poukazovaly na zkorumpovanost Národní strany.

- Volby vyhrál kandidát Národní strany, Lee Teng-hui, ziskem 54 % hlasů (wikipedie uvádí 76% pro KMT → 54 měl Lee a 21 Peng).

- Prezidentské volby 1996 byly prvními volbami, kde se formuloval problém statusu a identity Taiwanu. Tyto otázky se staly hlavními tématy všech dalších prezidentských voleb.

7. Rozdíl systémů na TW a v Číně vyvolaly varující vojenské manévry v taiwanské úžině r. 1996

- demokraticky zvolenou hlavou státu se odlišují od pevninské Číny

- Čína naopak umocnění autoritativních prvků, na přímou volbu prezidenta reagovala řadou vojenských operací v TW úžině → naznačení, že pokud by se TW politika vyvíjela směrem, kt. by se Peking neľbil, použije i sílu (výhrůžky)

- Mezi 8. a 15. březnem provedla ČLR cvičné výstřely balistických raket M-9 směrem ke dvěma hlavním taiwanským přístavům, **Keelungu** a **Kaohsiungu**, aby demonstrovala svůj nesouhlas s kandidaturou a programem jak Lee Teng-huie tak i Peng Ming-mina. Tuto krizi v **Taiwanské úžině** se podařilo zažehnat přistavením americké letadlové lodě, kterou vyslal prezident Clinton.

- Hnutí Dangwai + Gaoxiungský incident (10.10. 1979)

Demokratické hnutí se dynamicky vyvíjelo v období 1977-1986, platil tehdy vyjímečný stav, stanné právo a v důsledku se opoziční mladí politici shlukli do tzv. Hnutí Dangwai (dosl. "vně (nár.) stranu"). Toto hnutí se shromažďovalo okolo opozičního tisku včetně časopisu Formosa, který založili sami členové v srpnu r. 1979. V roce 1978 americký prezident Jimmy Carter odmítl uznat Taiwan jako legitimního zástupce Číny, to vyvolalo vlnu protestů v průběhu roku 1979, největší demonstrace proběhla v prosinci r. 1979 v Gaoxiungu, jednalo se o **Gaoxiungský incident** došlo ke střetu mezi radikálními aktivisty a policií, která zatkla většinu jejich vůdců (i ty, kteří na samotné demonstraci vůbec nebyli). Vzhledem ke stále trvajícím stannému právu byla tato demonstrace vhodnou záminkou k zatčení čelních představitelů (bylo jich 8 FOTKA: The Kaohsiung Eight arrested. From left to right: Chang Chun-hung (張俊宏), Huang Shin-chieh, Chen Chu, Yao Chia-wen, Shih Ming-teh, Annette Lu, Lin Hung-hsuan (林弘宣).) politické opozice vládnoucí Národní strany. Tyto události nastartovaly další politické akce v taiwanské společnosti a vedly k její postupné demokratizaci) vláda zatkla nejznámější opoziční politiky, mezi nimiž byli i šéfredaktoři a redaktoři časopisu Formosa.

- Obecné informace

Z hnutí Dangwai se později (r. 1986) zformulovala Democratic progressive party (minzhu jinbu dang 民主進步黨) – v českém překladu : Demokratická pokroková strana (DPS), kterou založili opoziční politici, kteří stáli také v čele časopisu Formosa.

DPP je liberální politická strana působící v **Čínské republice**, dnes je to hlavní strana v zeleném táboře, tj. koalice opozičních stran vůči modrému táboru vedenému **Národní stranou** (KMT). Byla založena v září roku 1986 (legální od roku 1991 – zajímavé je, že téma nezávislosti si DPP přidala do volebního programu až v r. 1991, protože do té doby by takový politický krok byl nepřijatelný, navíc v tomto bodě byla strana názorově nejednotná), toto období bylo považováno taiwanskými nacionalisty jako doba utlačování Taiwanců a protože se nemohli veřejně projevat, tak jejich nacionalismus rostl pod povrchem a dá se říct, že i zčásti vyústil při založení Demokratické pokrokové strany. Tím, že r. 1989 byl uveden do platnosti zákon o více politických stranách (V r. 1986 byla uznána existence politické opozice a zahájena politická reforma. V lednu 1989 byl vyhlášen Zákon o registraci politických stran a masových organizací, čímž byla zavedena do politického života země pluralita.), původně strana zastřešovala několik politikých skupin, které se navzájem dokonce i od sebe názorově lišily, byla to první větší strana, která mohla konkurovat díky postupné demokratizaci a právě také díky ustanovené stranické pluralitě v zákoně.

Voliče nacházela DPP hlavně ve větších městech v řadách mladých a lidí ve středním věku, kteří obvykle zapadali spíše do střední vrstvy.

Demokratická strana si **zvolila vlajku**, na níž byl bílý kříž na zeleném pozadí a uprostřed byl zelený ostrov, což nepochybně naznačovala ekologický přesah, což byl jedním z bodů jejich programu, o tom níže.

- Program (+nová témata)

Stěžejním programem DPP bylo:

Odstranit stanné právo

Ustavit základní demokratické svobody

Postarat se o demilitarizaci státu

A postarat se o demontáž korupce mezi politickou a ekonomickou sférou

+zavedla **nová témata**, která se dříve v historii neprobírala a těmi bylo hlavně

Sociální systém (levicový prvek podle měřítek evropské politologie)

Ochrana životního prostředí (to, že to s životním prostředím myslíme vážně můžeme vidět i na už zmíněné vlajce samotné strany – zelený ostrov, to byl stav, v jakém se chtěl Taiwan v budoucnu vidět).

- **Členové**

Stěžejním členem byl **Chen Shui Bian**, ke kterému se později dostanu, jedná se o stálého člena DPP

Anette Lu (Lu Xiulian) - tato žena byla od 2000 do 2008 viceprezidentkou Taiwanu, tvoří pevné jádro spolu s Chen Shuibianem DPP. Je také uznávanou nezávislou advokátkou a bojovnicí za práva žen. (Mimo jiné také vydala vlastní autobiografii *My Fight for a New Taiwan: One Woman's Journey from Prison to Power*)

Shi Mingde – byl členem opoziční strany a jedním ze zatčených během Gaoxionskeho incidentu, ve věku 21 let odsouzen jako politický vězen a propuštěn až za patnáct let

Huang Xinjie – také byl zatčen při Gaoxionskem incidentu na 14 let, po vysvobození byl jedním z čelních představitelů DPP

- **Konec vlády jedné strany**

Už od roku 1992 se přestal KMT snažit vládnout jako jedna frakce, jelikož nemohli zavřít oči na to, že Lee Teng Hui opustil politiku pevninské Číny, která se nesla v přísnějším autoritářském režimu a byl spíše nakloněn demokratickým změnám, prezentoval se pokrokově a prozápadně (obklopen pop hvězdami atd.).

R. 1992 odstoupením premiéra KMT nastal rozkol strany, z jádra bývalých poslanců vznikla **Nová Strana**, jejíž záměrem bylo původně převzít skalní voliče KMT (to se jim však nepodařilo) a tak postupně přestala být viditelná na politické scéně. Nová Strana tak působila jako takový mezník mezi KMT a DPP, jelikož se neshodovala ani s DPP, ale zároveň se odloučila od KMT.

- **Úspěchy**

Počátečním úspěchem této strany byly první komunální volby v roce **1991**, kdy byli úspěšně zvoleni do Národního shromáždění a následně v roce **1992** do Legislativního dvora. V roce **1994** byl zvolen předseda DPP Chen Shuibian primátorem Taibeie jako první představitel opoziční strany, následně v r. 2000 byl v druhých přímých volbách prezidenta zvolen prezidentem Taiwanu.

- **Příčiny stagnace DPS**

KMT v reakci na DPS pohotově změnila taktiku a transformovala se taky do demokratické strany, otevřeli se více Taiwanům a inovativně dosadili do svého čela nové tváře. Jejich politika byla však opatrnější než DPP, kteří veřejně usilovali o prosazení demokracie a tím byli podezíráni ze strany Číny v přílišnou orientaci na sebe samotné a považováni za hrozbu pro ČLR (ti se obávali, že Taiwan se odtrhne), KMT se tvářil k vyjednávání ohledně možnosti statusu „jedna země-dva režimy“

- **Taiwanská unie solidarity**

Je taiwanská politická strana, která hájí taiwanskou nezávislost. Byla založena 24. července 2001 Lee Teng Huiem a je součástí zeleného tábora (tj. skupiny kolem Demokratické pokrokové strany). Na rozdíl od Demokratické pokrokové strany, Taiwanská unie solidarity aktivně propaguje vytvoření nezávislé Taiwanské republiky, politickým cílem unie je obhajoba vytvoření samostatné Taiwanské republiky a desinizace, odstranění symbolů a pojmů, které Taiwan jakkoliv pojí s Čínou. Taiwanská unie solidarity také silně obhajuje vytvoření nové ústavy a chce upustit od formálního jména státu Čínská republika.

- **Chen Shui Bian**

politická kariéra

Chen Shui-bian vstoupil do politiky v roce 1980 jako jeden z obhájců obviněných v rámci Gaoxionského incidentu z roku 1979, tj. účastníků pro-demokratických demonstrací na Taiwanu. I když se právníckému týmu nepodařilo obžalované osvobodit, Chen Shui-bian se prosadil jako zdatný právník. Po tomto procesu se stal členem Hnutí Dangwai, které se profilovalo především v 70. a 80. letech. V tomto období byly zakázány nové politické strany a kandidáti byli voleni jako nezávislí v rámci doplňkových voleb. Chen Shui-bian byl zvolený jako poslanec Městské rady Taipei v roce 1981, kde působil až do roku 1985.

Po svém propuštění v roce 1986 (byl vězněn za zveřejnění krivého obvinění budoucího poslance KMT po publikování článku v časopise Nová Formosa, který sám Chen editoval) se podílel na založení Demokratické pokrokové strany. V roce 1994 se stal primátorem města Taipei (zajímavé je, že za své čtyřleté působnosti primátorem Taibeie se mu podařilo vymýtit nelegální hazard a prostituci a Taibeie se tak dostala mezi 50 nejlepších měst v Asii – to byl začátek jeho slavné kariéry)

Prezidentské období

1. rok : Po nástupu do úřadu Chen Shui-bian čelil podobnému problému, jako když zastával pozici primátora, Demokratická pokroková strana nebyla schopná vygenerovat dostatek kvalifikovaného personálu, který by obsadil všechny důležité funkce. Proto byl Chen Shui-bian nucen obsadit některá místa členy Národní strany.

Chen Shui-bian v rámci své prezidentské kampaně propagoval nezávislost Taiwanu, ale po zvolení svoje postoje umínil. Při svém inauguračním slibu se zavázal, že pokud ČLR nenapadne Taiwan, tak jeho administrativa: 1. nevyhlásí nezávislost Taiwanu; 2. nezmění oficiální název na Taiwanská republika; 3. nezačlení speciální dodatek k ústavě, který by řešil vztahy na úrovni dvou států; 4. nebude propagovat referendum týkající se sjednocení s Čínou nebo osamostatnění Taiwanu. Navíc se Chen Shui-bian zavázal, že nezruší Národní radu pro sjednocení (國家統一委員會, Guójiā tǒngyī wěiyuán huì). Tento slib je známý jako „Čtyři ne a jedno bez“ (四不—沒有, sì bù yī méiyǒu). Tento slib byl důležitým signálem nejen pro vládu ČLR ale i vládu USA.

I když se Chen Shui-bian těšil veřejné podpoře (okolo 80 %), jeho popularita rychle upadla poté, co se odhalily případy korupce v jeho administrativě a poté, co se ukázalo, že jeho kabinet není schopen prosadit žádný zákon v legislativním dvoře, který ovládala Národní strana. Dalším problémem se ukázala být dostavba 4. atomové elektrárny, kterou schválilo předcházející vedení. Chen Shui-bian se v prezidentské kampani zavázal k jejímu zrušení. Nakonec však nechal konečné rozhodnutí na legislativním dvoře, čímž se vyhnul přímému střetu s modrým táborem. Na konci prvního roku jeho úřadování klesla jeho veřejná podpora na 25 %.

2. rok: Ve druhém roce vlády však Chen Shui-bian opustil od smířlivého postoje. Nechal odstranit portréty Čankajška a Chiang Ching-kuo z veřejných budov, na pasech se vedle názvu Čínská republika objevil i název Taiwan, nechal zrevidovat osnovy vzdělávání a více je zaměřil na Taiwan. V oficiální rétorice byl vytvářen dojem, že termín Čína označuje ČLR a ne Čínskou republiku na Taiwanu apod. I když Chen Shui-bian oficiálně nepřistoupil na diplomatické hovory s ČLR, nechal vzniknout tzv. tři spojení (přímé poštovní spojení, přímé letecké spojení především pro kargo a obchodní spojení), protože předtím se veškeré styky uskutečňovaly přes třetí území jako např. Hongkong, Macao, Jižní Korea apod.

Ale na druhou stranu: 2. prohry KMT

V komunálních volbách v r. 1994, kdy byl poprvé primátorem Taibeie zvolen Chen Shui Bian -> Peking pocítil hrozbu, proto se opět vyjádřil varovně, ale tentokrát pouze skrz média (premiér ČLR tehdy oficiálně varoval Tchaj-wan, že by se měl vyhýbat kandidátovi, který je pro - nezávislost ostrova, tím ovšem Chen Shuibianovi nechtěně nahrál k výhře, protože Chen Shuibian právě těžil z protičínských pocitů na Taiwanu)

Očekávaným kandidátem byl Lee Teng Hui (na pozici prezidenta za KMT – ale stal se jím Chen Shui Bian!)

3. Prezidentské volby 2000

O místo nového prezidenta Čínské republiky se v roce 2000 ucházeli tři kandidáti - **Lien Chan**, **James Soong** a **Chen Shui-bian**. Poslední skončil Lien, oficiální kandidát KMT, který měl bohaté politické zkušenosti (viceprezident Čínské republiky,...). Druhý kandidát- James Soong, odešel z KMT poté, co neobdržel nominaci, aby mohl kandidovat na prezidenta jako nezávislý. Soong měl podporu v lidu a podle všech průzkumů veřejného mínění si vedl lépe než Lien. Kuomintang se proto pokusil zničit Soongovu volební kampaň. Obvinili ho z korupce a krádeže několika milionů. I když byl později James Soong zproštěn viny, jeho pověst tím byla poškozena. Tyto neshody spolu s výbornou kampaní pomohly vyhrát prezidentské volby Chen Šhui-bianovi, kandidátu DPP, který byl otevřeným zastáncem nezávislosti ostrova, ale v rámci své kampaně ze svého radikálního názoru ustoupil. K výhře mu pomohlo i to, že dva dny před volbami premiér ČLR oficiálně varoval Tchaj-wan, že by se měl vyhýbat kandidátovi, který je pro - nezávislost ostrova (jak jsem se již zmínila). V konečných výsledcích Lien získal 23,1% hlasů, Soong 36,8% hlasů a Chen 39,3% hlasů, což z něho udělalo nového prezidenta ostrova